

פינה ויתד

מעשה נורא בחילוני אנוס...

מאת ישראל אלרד

מרתפים? אינקוויזיציה? (ההדג- שות במובאה שלי). איך סובל הנייר דברי הבל שכאלה? למי נועדו הדברים? ל"פראבדה" במוסקבה? או לעתונות הקידמה של קדפי? האם הכוונה ל"בימרתף" או למרתף בצוותא? כל הבמות הגלויות ביותר (להוציא בתי הכנסת, זה נכון!) פתוחים לא רק לבאך, כי אם גם ל"פסיונים", שהליברטו שלהם מבוסס על עלילת הדם הנוצרית נגד היהודים, וזה ודאי אינו פוגע בנעלות המוסיקה. ובכל האוניברסיטאות מלמדים, ודאי חופשים ללמד את וולטייר ו"גרועים" ממנו. ומעל לכל בימות (גם במות...) התיאטרון משתולל הפלשתיניזם, מתהוללת האנטישמיות, מחללים שם שמיים ושם הארץ (אם היא שלמה) בנוסף לפורנוגרפיה הלוינית ("כולם רוצים לחיות") מהסוג המסואב ביותר תחת השמלה ואף בלי שמלה — של אמנות וחופש האמנות. וזה מדבר על "אינקוויזיציה"? אין גבול לציניות ולשחיתות האינטלקטואלית. ואולי ההסבר לאותו תיאור דמיוני של המציאות בישראל איננו אלא בסיס נוסף (נוסף לאהבת פלשתינה) לנוסטלגיה של הסופר-העתונאי הלז ל...ימי המנדט, נוסטליגה שכבר ביטא אותה לא פעם, געגועים לא"י (ראשי תיבות) הקטנה? "היה היה דבר יפה בתקופת המנדט הבריטי... אנו, היהודים של ארץ ישראל איבדנו עצמנו ב"כנסת ישראל" וכו' וכו'" מתיאורים נוסטלגיים אשר, כמו אצל כל פניליות עמוקה, הטוב נזכר, הרע נשכח. ממש כך יהודים רבים, שתמיד מאוסים היו על עמוס שלנו — כמעט-כנעני-שלם! — מתגעגעים לעיירה שלהם, זוכרים את היופי שבה-והיה בה גם יופי — שוכחים את הברץ ואת ה"מחלוקת" ואת הכי-עור ה"פלורליסטי" ממנו צמח הסיזון — למשל, ולא במאה שערים או בכרם התימנים הסגירו לוחמים לידי אנגלים, כי אם בקיבוצים חניכי וול-טייר וברחביה האוהבת את באך. ואשר למעשה האנוס בו פתחנו ואשר נעשה לבתך, אל פחד, זה בכל זאת לא "רוח הקודש" והיא לא תהרה מזה.

סופר ועתונאי ידוע-שם (רציתי להזכיר את שמו, אך במערכת העירו לי כי כבר עסקתי פה בעמוס קינן) מתאונן על כך ("ידיעות אחרונות" 22.11.85) שבתו נשלחה מטעם בית ספרה להתארח אצל מורים ותלמידים דתיים ושם נאלצה (כך כתוב במפורש) לברך את ברכת המזון. "למעשה האנוס הזה ניתנה מלת הצופן החמודה 'גשר'".

אני משתתף צערם של האב והבת ומאחל להם שלעולם לא יארע מעשה אנוס חמור מכך.

עיקר כעסו של האב האומלל הוא שהדתיים אינם מוכנים להתארח אצלו, כי "אינם רוצים להיחשף לעולמו החילוני שהוא עולם גדול ורחב ועמוק לא פחות ואולי יותר מעולמם שלהם", והוא הולך ומונה חוליות מהעולמות האלה במוסיקה, באדריכלות, בספרות, הנעלים מעל לכל גזע דת ולאום ואשר "אמנם אין בהם אל, אבל יש בהם אדם שלם" וכו' וכו'.

נניח. אע"פ שאינני בטוח שישו, שהוא מטריחו לעניין זה במלים: "אלי, אלי למה עזבתני", התכוון בדיוק למה שהוא, הסופר דנן, מתכוון. לא זו בלבד שתפילה נאה וטראגית זו היא נימה חוזרת בכל ספר תהילים למשל, אלא שישו התכוון לגאול את ישראל ("לא נשלחתי אל הכלבים הגויים", גזען שכזה!). ואף בדרך המיסטית הטהורה, הוא ותנועתו היו משיחיים-מיסטיים ביותר, מה שמשמש בפי קינן ועמיתיו לדעה, מילת גנאי להשמיץ בה אותנו. וזאת בנוסף להיות ישו יהודי פרושי שומר מצוות ולוא על דרך הרכה של "בית הלל".

אך לא זה הביאני להגיב, כי אם התיאור המגוחך-פנטסטי ממש שהוא מתאר את המציאות "המחרידה בה שרויים הוא ועמיתיו להשקפות ה(פסבדו) הומניות הנרחבות.

"אנו המנסים להיות הומניסטים חילונים נגזר עלינו לחיות כאנוסים. במרתפים שלנו, רחוקים מעין האינ-קוויזיציה, אנו שומעים את באך, קוראים את וולטייר, מאמינים תמי-מים בקידמה".